

RIGSADVOKATEN

Juni 2007
J.nr. 2006-120-0029

Straffene i voldtægtssager efter ændringen af straffelovens § 216

1. Indledning

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og færdselsloven blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 1, hævet fra fængsel indtil 6 år til fængsel indtil 8 år. Endvidere blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 2, hævet fra fængsel indtil 10 år til fængsel indtil 12 år.

Forud herfor havde rigsadvokaturen afgivet flere redegørelser om strafniveaet i voldtægtssager på grundlag af indberettede domme, idet der blev iværksat ordninger, hvorefter Rigsadvokaten skulle have forelagt alle domme i voldtægtssager. Redegørelserne er udsendt til politi og anklagemyndighed ved Rigsadvokaten Informerer nr. 3/2001, nr. 13/2001 og nr. 14/2002.

Efter lovændringen har Justitsministeriet anmodet Rigsadvokaten om at vurdere strafniveaet efter skærpelsen.

Rigsadvokaten har på den baggrund afgivet følgende redegørelser om strafniveaet i sager om overtrædelse af straffelovens § 216 efter lovændringen i 2002:

- Januar 2004 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 8/2004
- Juni 2005 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 25/2005
- Juni 2006 – udsendt ved Rigsadvokaten Informerer nr. 23/2006
- Denne redegørelse

Denne redegørelse indeholder i afsnit 2 en beskrivelse af den opdeling af sagerne, som er foretaget. I afsnit 3 og 5 beskrives de tidligere redegørelser om straffene, og i afsnit 4 beskrives ændringen af § 216 ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Afsnit 6 indeholder en beskrivelse af straffene i de voldtægtssager, der er indberettet i den nævnte periode, og i afsnit 7 findes en samlet vurdering af strafniveaet.

I bilaget til redegørelsen findes en mere udførlig beskrivelse af de enkelte sager, der er omfattet af undersøgelsen.

2. Opdeling af sagerne om voldtægt

I de tidligere redegørelser blev der taget udgangspunkt i en opdeling af voldtægt i overfaldsvoldtægt, kontaktvoldtægt og parvoldtægt. Denne opdeling anvendes også i denne redegørelse.

Ved overfaldsvoldtægt forstås således voldtægt mod en person, som gerningsmanden slet ikke kender eller kun har et yderst perifert kendskab til, og hvor der ikke forud for voldtægten har været samvær af den karakter, der er beskrevet nedenfor under kontaktvoldtægt.

Ved kontaktvoldtægt forstås det, der på engelsk kaldes "date rape", altså situationer, hvor parterne umiddelbart inden voldtægten har været sammen på en måde, som kunne være optakt til en seksuel kontakt. Kontaktvoldtægt omfatter endvidere voldtægter, hvor parterne kender hinanden i forvejen, f.eks. naboer og kollegaer, uanset om selve voldtægten har karakter af et overfald.

Ved parvoldtægt forstås voldtægt mod en nuværende seksuel partner og voldtægt mod en tidligere seksuel partner, såfremt forholdet er ophørt indenfor et kortere tidsrum forud for voldtægten.

Det kan i nogle sager være vanskeligt at vurdere, hvilken af de tre former for voldtægt der er tale om, idet der er en glidende overgang mellem de forskellige kategorier. Det kan således i visse tilfælde diskuteres, om der foreligger den ene eller den anden form for voldtægt.

I de tidligere redegørelser blev der sondret mellem domme, der omfattede fuldbyrdet voldtægt, og domme, hvor der alene dømmes for forsøg på voldtægt. Også denne sondring anvendes nu.

3. Redegørelserne om strafniveauet i voldtægtssager forud for lovændringen

3.1. Konklusionerne i redegørelsen fra januar 2001

Konklusionen i redegørelsen fra januar 2001 vedrørende det daværende strafniveau var følgende:

For forsøg på overfaldsvoldtægt varierede straffene fra 4 måneder til 2 års fængsel. Det blev i redegørelsen antaget, at "normalstraffen" måtte være i niveauet 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe.

Det var på grundlag af det foreliggende materiale vanskeligt at vurdere "normalstraffen" for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt. Et forsigtigt skøn førte dog frem til, at udgangspunktet for straffastsættelsen, hvis der ikke forelå skærpene omstændigheder, formentlig lå i niveauet omkring 1 år og 6 måneders fængsel. Hvis der forelå skærpene omstændigheder udmålte straffen til mellem 2 og 3 års fængsel.

Med hensyn til forsøg på kontaktvoldtægt skønnedes det i redegørelsen, at strafniveauet nogenlunde svarede til niveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt, dvs. 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe.

For så vidt angår straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt fremgår det af redegørelsen, at de fleste straffe lå i niveauet mellem fængsel i 6 måneder og fængsel i 1 år og 6 måneder, og hvis der ikke var

anvendt vold af betydning eller ikke forelå andre skærpende omstændigheder, lå straffen i niveauet 6-10 måneders fængsel.

Vedrørende forsøg på parvoldtægt forelå der kun en dom, hvor straffen blev udmålt til 6 måneders fængsel betinget med vilkår om samfundstjeneste.

For så vidt angik fuldbyrdet parvoldtægt blev det antaget at "normalstraffen" lå i niveauet 6-8 måneders fængsel, men der var i det undersøgte materiale også flere eksempler på højere straffe i sager, hvor der forelå skærpende omstændigheder.

3.2. Konklusionerne i den foreløbige redegørelse af august 2001 og redegørelsen fra august 2002

Redegørelserne af august 2001 og august 2002 om strafniveauet i voldtægtssager omfattede i alt 111 sager, hvoraf 93 sager var endeligt afgjort.

Konklusionen i redegørelserne var, at disse sager ikke bidrog væsentligt til yderligere at belyse de antagelser om strafniveauet, som fremgik af redegørelsen fra januar 2001. På den anden side gav de pågældende domme ikke anledning til at ændre de tidligere formodninger om straffene i voldtægtssager.

Med hensyn til straffene i de sager, hvor voldtægten var begået af flere gerningsmænd, var konklusionen, at det var tvivlsomt, hvorvidt der i alle sager var tillagt det forhold, at overgrebet var udøvet af flere gerningsmænd i forening, en reel betydning ved strafudmålingen.

4. Lov nr. 380 af 6. juni 2002 om ændring af straffelovens § 216

Ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 1, hævet fra fængsel indtil 6 år til fængsel indtil 8 år. Endvidere blev strafferammen i straffelovens § 216, stk. 2, hævet fra fængsel indtil 10 år til fængsel indtil 12 år. Ændringen af straffelovens § 216 trådte i kraft den 8. juni 2002 og har virkning for forhold, der er begået efter dette tidspunkt. Ændringen omfatter også forhold, der henføres under § 216, jf. § 224 eller § 225.

Formålet med forhøjelsen af strafferammerne i § 216 var at gennemføre en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen et år. Det gælder både fuldbyrdede voldtægter og forsøg herpå.

Ved forhøjelsen af straffene skal der tages udgangspunkt i det strafniveau, der er beskrevet i redegørelsen fra januar 2001, som er omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.1.2.

I bemærkningerne til lovforslaget afsnit 2.1.3. er der følgende tilkendegivelser om strafforhøjelsen:

”...Eksempelvis forudsættes det, at straffen for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i normaltilfældene forhøjes med 1 års fængsel til fængsel i 2 år 6 måneder.

...Med lovforslaget er det som nævnt hensigten, at også straffen for forsøg på overfaldsvoldtægt uden skærpende omstændigheder forøges med 1 år i forhold til det strafniveau, der er beskrevet i Rigsadvokatens redegørelse. Udmålingen af straffen forudsættes dog i højere grad at blive nuanceret efter forholdets grovhed, således at straffen for de grovere tilfælde af forsøg på overfaldsvoldtægt kommer til at ligge tæt på niveauet for fuldbyrdede overfaldsvoldtægter. Der tænkes her særligt på den type sager, hvor der anvendes ikke ubetydelig vold, og hvor forsøget mislykkes på grund af offerets modstand.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der endvidere ikke i den nuværende praksis tillagt det forhold, at en voldtægt er begået af flere gerningsmænd i forening, tilstrækkelig vægt i skærpende retning. Gruppevoldtægter med anvendelse af den betydelige overmagt, der ligger i, at der er flere gerningsmænd, må normalt antages at indebære et særlig voldsomt og traumatiserende overgreb på ofret. Det forudsættes derfor, at det forhold, at en voldtægt er begået af flere gerningsmænd i forening, tillægges en særlig vægt i skærpende retning. I sager om voldtægt med flere gerningsmænd bør der således ske en yderligere strafskærpelse i forhold til strafniveauet i voldtægtssager med kun en gerningsmand. Det bør også tillægges øget vægt i skærpende retning, hvis der er tale om voldtægt begået mod et barn. Herudover bør der ske en yderligere strafskærpelse – det vil sige ud over den generelle strafforhøjelse i størrelsesordenen 1 år – i sager, hvor voldtægten har haft en særlig tidsmæssig udstrækning.”

Det fremgår samtidig af forarbejderne (de almindelige bemærkninger afsnit 1.2.) om angivelsen i lovforslaget af det tilsigtede forhøjede strafniveau, at fastsættelsen af straffen fortsat vil bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og at de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

5. Konklusionerne i redegørelserne fra januar 2004, juni 2005 og juni 2006 om straffene efter lovændringen

Redegørelsen af januar 2004 om strafniveauet i voldtægtssager omfattede i alt 26 sager indberettet i perioden fra den 8. juni 2002 til udgangen af august 2003. Heraf var 24 sager endeligt afgjort ved redegørelsens udarbejdelse.

Konklusionen i redegørelsen af januar 2004 var, at strafskærpelsen måtte anses for at være slået igennem i de fleste af de indberettede sager. I en række af sagerne måtte straffen anses for at være forhøjet fuldt ud med et år eller mere, mens der i andre sager var sket en mindre forhøjelse af straffen.

I en del af de sager, hvor der var sket en mindre forhøjelse af straffen, forelå der sådanne formildende omstændigheder, at det forekom naturligt, at domstolene havde fraveget de strafniveauer, der er angivet i lovforslagets bemærkninger, i nedadgående retning, jf. herved også lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 1.2., hvorefter straffastsættelsen fortsat beror på domstolenes konkrete vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Der var dog i de indberettede sager også eksempler på straffe, som efter rigsadvokatens opfattelse måtte anses for at være i underkanten af det tilsigtede strafniveau. Det var især sager, hvor der havde

været anvendt en del vold, og sager, hvor der var dømt for anden kønslig omgængelse end samleje i væsentligt omfang.

Disse sager talte for, at anklagemyndigheden i en periode fremover fortsat skulle være særlig opmærksom på straffastsættelsen i voldtægtssager og på, om sagerne burde ankes til skærpelse. Som følge heraf blev den indberetningsordning, der dannede grundlag for redegørelsen af juni 2005, iværksat.

Redegørelsen af juni 2005 omfattede i alt 40 sager indberettet i perioden fra 1. marts 2004 til udgangen af december 2004. Alle 40 sager var ved redegørelsens udarbejdelse afgjort ved endelig dom.

Konklusionen på redegørelsen af juni 2005 blev, at strafskærpelsen med få undtagelser måtte anses for at være slået igennem. I adskillige af sagerne måtte straffen anses for at være forhøjet fuldt ud med et år i forhold til det strafniveau, der var gældende forud for lovændringen i 2002, mens der i andre sager var sket en skærpelse, dog ikke fuldt ud med et år. I disse sidstnævnte sager var der efter min opfattelse i de fleste tilfælde enten konkrete omstændigheder, der talte for at fastsætte en lavere straf, eller også ville en strafskærpelse på fuldt ud et år have været en meget væsentlig forhøjelse i forhold til det hidtidige strafniveau.

Der blev kun indberettet ganske få sager, hvor straffen ikke kunne anses for at være skærpet i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lov nr. 380 af 6. juni 2002. Der var efter min opfattelse tale om sager, der ikke adskilte sig i formildende retning fra de øvrige lignende sager, og hvor der på trods heraf var idømt en mildere straf end i sammenlignelige sager.

Jeg konkluderede på dette grundlag, at de forhøjede straffe i sager om overtrædelse af straffelovens § 216, der var tilsigtet ved lovændringen i 2002, måtte anses generelt at være slået igennem i praksis ved domstolene. På baggrund af de enkelte sager, hvor straffene efter min opfattelse lå under det tilsigtede niveau efter strafskærpelsen, anmodede jeg politimestrene og statsadvokaterne om fortsat at være opmærksomme på strafudmålingen i sager om voldtægt, herunder at tage initiativ til at anke domme med påstand om skærpelse, hvis der blev fundet grundlag herfor.

Justitsministeriet meddelte herefter ved skrivelse af 28. juni 2005, at man fandt det rigtigst at fortsætte indberetningsordningen i endnu en periode med henblik på at skabe en bredere dokumentation for, at den positive udvikling fastholdes og fortsætter.

Redegørelsen af juni 2006 omfattede i alt 30 sager indberettet i perioden fra 1. august 2005 til udgangen af januar 2006. Alle 30 sager var ved redegørelsens udarbejdelse afgjort ved endelig dom.

Konklusionen i redegørelsen af juni 2006 var, at strafskærpelsen måtte anses for at være slået fuldt ud igennem i langt de fleste sager om voldtægt, der indgik i redegørelsen. På trods af enkelte udsving i formildende retning, fandt jeg, at det samlede billede i voldtægtssagerne viste, at strafskærpelsen var gennemført i praksis. Jeg tilkendegav samtidig, at jeg med det formål at opnå sikkerhed for, at det

skærpede straffniveau blev fastholdt, fandt det hensigtsmæssigt i en ny periode at følge strafudmålingen i voldtægtssager

Justitsministeriet meddelte herefter ved skrivelse af 11. juli 2006, at man fandt det rigtigst at anmode Rigsadvokaten om på ny at afgive en redegørelse om straffniveauet i sager om voldtægt for derved at skabe et endnu bedre grundlag for at vurdere udviklingen i strafudmålingen.

6. Straffene i voldtægtssager i den foreliggende undersøgelse

6.1. Indberetningsordningen og antallet af sager

Ved Rigsadvokaten Informerer nr. 23/2006 iværksatte jeg en indberetningsordning af alle domme vedrørende overtrædelse af straffelovens § 216, herunder også jf. §§ 224 eller 225. Ordningen omfattede by- og landsretsdomme afsagt i perioden fra 1. september 2006 til udgangen af februar 2007. Ankesdomme afsagt af landsretten efter udløbet af den nævnte periode var omfattet, såfremt byrettens dom i sagen var afsagt inden udgangen af februar 2007.

Der er i medfør af indberetningsordningen indberettet 27 afsluttede sager, der er beskrevet i bilaget til denne redegørelse. Redegørelsen omfatter således kun endelige domme, mens byretsdomme under anke ikke er medtaget i redegørelsen. I en af de beskrevne sager har rigsadvokaturen dog fået Procesbevillingsnævnets tilladelse til at indbringe landsrettens dom for Højesterets som tredje instans, således at denne sag ikke kan anses for endeligt afsluttet. Heller ikke domme, hvor der er idømt foranstaltninger, er medtaget i redegørelsen, da sådanne domme ikke belyser straffniveauet.

De 27 domme fordeler sig således på byretterne, landsretterne og Højesteret:

Byret	5 domme
Landsret, ankesdomme	20 domme
Landsret, nævningedom	1 dom
Højesteret	1 dom

6.2. Strafudmålingen i ankesager

Som det fremgår ovenfor, foreligger der 21 landsretsdomme. Heraf er en dom en nævningesag. Der foreligger således 20 ankesdomme afsagt af landsretterne. Anklagemyndigheden har i alle de sager, der har været anket til landsretten, påstået skærpelse af straffen.

Landsretten forhøjede straffen for en eller flere tiltalte i forhold til byrettens dom i følgende syv sager:

Dom 2: Byret 1 år og 6 måneder, landsret 1 år og 9 måneder.

Dom 8: Byret 2 år og 6 måneder, landsret 3 år.

Dom 15: Byret 6 måneder, landsret 1 år.

Dom 16: Byret 10 måneder, landsret 1 år og 3 måneder.

Dom 21: Byret 1 år og 8 måneder, landsret 2 år.

Dom 22: Byret 2 år, landsret 3 år.

Dom 23: Byret 3 år og 6 måneder, landsret 3 år og 9 måneder.

Landsretten nedsatte straffen i en sag:

Dom 20: Byret 2 år og 3 måneder, landsret 2 år.

I de øvrige 12 ankedomme stadfæstede landsretten byrettens dom.

Herudover foreligger en dom afsagt af Højesteret (dom 9). Højesteret forhøjede ved dommen landsrettens straffastsættelse på 7 års fængsel til fængsel i 9 år.

6.3. Straffene i de sager, der indgår i undersøgelsen

6.3.1. Indledning

Som nævnt ovenfor under afsnit 4 tilsigtedes ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 en generel forhøjelse af strafudmålingsniveauet i voldtægtssager i størrelsesordenen et år. Endvidere blev det tilkendegivet i bemærkningerne, at der herudover burde ske en yderligere straffeskærpelse i sager med flere gerningsmænd, i sager om voldtægt mod børn og i sager, hvor voldtægten har haft en særlig tidsmæssig udstrækning.

Det var dog også i forarbejderne forudsat, at det niveau, der er angivet i bemærkningerne, kan fraviges i op- eller nedadgående retning efter en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Som det også blev tilkendegivet i redegørelserne af januar 2004, juni 2005 og juni 2006, kan vurderingen af straffastsættelsen i de enkelte sager derfor efter min opfattelse ikke ske blot ved at lægge et år til den straf, der må antages at have været praksis før ændringen, men der skal tages hensyn til sagens konkrete omstændigheder – herunder også omstændigheder, der kan tale for ikke at forhøje straffen fuldt ud med et år.

Det bemærkes i den forbindelse også, at en generel straffeskærpelse på et år i alle sager medfører en forholdsvis større skærpelse af straffene i de sager, der før lovændringen medførte de laveste straffe (f.eks. fra 6 måneders fængsel til 1 år og 6 måneders fængsel, svarende til en tredobling af straffen),

mens strafskærpelsen i de groveste sager bliver procentuelt mindre (f.eks. fra 2 års fængsel til 3 års fængsel, svarende til en forhøjelse på 50 procent).

Disse forhold indgår i vurderingen nedenfor af straffene i sager om overfaldsvoldtægt (afsnit 6.3.2.), kontaktvoldtægt (afsnit 6.3.3.), parvoldtægt (afsnit 6.3.4.) og i sager med flere gerningsmænd (afsnit 6.3.5.).

6.3.2. Overfaldsvoldtægt

Der er indkommet tre sager om forsøg på overfaldsvoldtægt (dom 1-3).

I dom 1 blev en 81-årig, senildement kvinde forsøgt voldtaget i sit hjem. Forurettede havde selv inviteret tiltalte indenfor, og der blev ikke fra tiltaltes side anvendt anden vold end fastholdelse. Tiltaltes forehavende blev afbrudt, da forurettedes nabo trådte ind i forurettedes lejlighed. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 8 måneder.

I dom 2, der er en anke-dom, blev forholdet begået på offentligt sted. Forurettede blev tvunget ind i en gyde og lagt ned på jorden, ligesom hun blev tildelt et knytnæveslag i ansigtet og holdt for munden. Det lykkedes ikke for gerningsmanden at gennemføre sit forehavende, da tre piger, som havde hørt forurettede skribe, kom hende til undsætning. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder.

I dom 3, der er en anke-dom, trængte tiltalte – efter at tiltalte og forurettede en nat havde delt en taxa hjem fra byen – ind i en lejlighed, som forurettede havde lånt til at overnatte i. Tiltalte udøvede vold mod forurettede, idet han tog kvælergreb på hende og slog hende flere gange i ansigtet. Forurettede gjorde kraftig og vedholdende modstand, hvorunder hun bl.a. bed et stykke af tiltaltes finger. Tiltalte var tidligere straffet for voldtægt og havde en reststraf fra den tidligere dom på 313 dage. Byretten fastsatte en fællesstraf på fængsel i 3 år. Landsretten stadfæstede dommen.

Det fremgår af redegørelserne udarbejdet før strafskærpelsens ikrafttræden, at det blev antaget, at ”normalstraffen” for forsøg på overfaldsvoldtægt måtte være i niveauet 6 til 9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe. Ifølge lovændringen i 2002 skulle disse straffe forhøjes med 1 års fængsel, idet udmålingen af straffen dog forudsættes i højere grad at blive nuanceret efter forholdets grovhed, således at straffen for de grovere tilfælde af forsøg på overfaldsvoldtægt kommer til at ligge tæt på niveauet for fuldbyrdede overfaldsvoldtægter.

I dom 2 og dom 3, hvor straffene er fastsat til fængsel i henholdsvis 1 år 9 måneder og i 3 år, er det min opfattelse, at skærpelsen i forhold til den tidligere antagelse om normalstraffen må siges at være slået fuldt ud igennem.

For så vidt angår dom 1 er der tale om særlige omstændigheder, idet forurettede var senildement og under domsforhandlingen intet kunne erindre om hændelsesforløbet, og tiltalte endvidere alene havde udøvet vold i form af fastholdelse. Selv om den udmålte straf på fængsel i 8 måneder ikke kan anses for at være i overensstemmelse med det tilsigtede straffniveau ved lov nr. 380 fra 2002, var der på baggrund af sagens bevismæssige vanskeligheder og den omstændighed, at det begåede forhold ligger i grænseområdet mellem straffelovens § 216 og § 218, ikke grundlag for anke til landsretten.

Der er indkommet seks domme om fuldbyrdet overfaldsvoldtægt (dom 4-9). Fem af disse er landsrettsdomme, mens én af dommene er afsagt af Højesteret.

Det fremgår af redegørelserne udarbejdet forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002, at udgangspunktet for fastsættelsen af "normalstraffen" for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt formentlig lå i niveauet omkring 1 år og 6 måneders fængsel, hvis der ikke forelå skærpende omstændigheder. Hvis der forelå skærpende omstændigheder, udmåltes straffen til mellem 2 og 3 års fængsel.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget om ændringen i 2002, at det forudsættes, at straffen for fuldbyrdet overfaldsvoldtægt i normaltildfældene forhøjes med 1 års fængsel til fængsel i 2 år og 6 måneder. Det fremgår endvidere, at forskellige omstændigheder bør tillægges en særlig vægt i skærpene retning i forbindelse med strafudmålingen, herunder hvis voldtægten er begået af flere gerningsmænd, mod et barn eller har haft en særlig tidsmæssig udstrækning.

I dom 4, der er en anke, blev tiltalte idømt 2 års fængsel for voldtægt af en 15-årig pige. Tiltalte var kommet i kontakt med forurettede gennem sit arbejde som buschauffør og havde udnyttet hendes tiltro til, at han ville køre hende helt hjem til bopælen efter, at bussen havde passeret endestationen. I stedet kørte han hende til et afsides sted, hvor han tiltvang sig anal- og oralsex. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år og lagde vægt på, at der var tale om en overfaldsvoldtægt mod en ganske ung pige på et øde sted i et offentligt transportmiddel. Landsretten stadfæstede byrettens dom. Straffen på 2 års fængsel indebærer en skærpelse i forhold til den tidligere "normalstraf", men strafskærpelsen er ikke fuldt ud slået igennem. På baggrund af de anførte omstændigheder må dommen efter min opfattelse anses for at være for mild. Jeg ansøgte derfor Procesbevillingsnævnet om tilladelse til at indbringe Østre Landsrets anke for Højesteret som tredje instans, og Procesbevillingsnævnet har ved skrivelse af 25. juni 2007 meddelt tilladelse hertil.

I dom 5, 6 og 7, der alle er anke, blev tiltalte idømt 2 år og 6 måneders fængsel. I alle tre tilfælde lykkedes det for tiltalte at gennemføre samleje med forurettede. Den udøvede vold bestod i dom 5 og 6 alene i skub og fastholdelse, mens tiltalte i dom 7 tog fat i forurettede, væltede hende omkuld, fastholdt hende og holdt hende for munden.

Dom 8, der er en anke, vedrørte tre tiltaltes voldtægt af en kvinde. Forurettede blev uvarslet grebet bagfra, slæbt ind i et buskads og holdt for mund, næse og øjne, hvorefter to af de tiltalte gennemførte samleje med hende. Byretten fastsatte straffen for samtlige tiltalte til fængsel i 2 år og 6 måneder.

Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 3 år. Sagen er omtalt nærmere nedenfor under afsnit 6.3.5. om sager med flere gerningsmænd.

Dom 9, der er en højesteretsdom, omhandlede både voldtægt og efterfølgende forsøg på drab af forurettede. Sagen adskiller sig herved meget væsentligt fra sager, der alene vedrører voldtægt, men er medtaget i denne redegørelse, fordi drabsforsøget skete i umiddelbar tilknytning til voldtægten. Tiltalte havde passet forurettede op på gaden, grebet fat i hende bagfra, taget fat om hendes hals med sin arm og slæbt hende til en containerplads, hvor han tiltvang sig samleje og anden kønslig omgængelse. Forurettede blev under forløbet tildelt adskillige knytnæveslag i ansigtet. Efterfølgende forsøgte tiltalte at dræbe forurettede, idet han med begge hænder tog fat om hendes hals og klemte til, indtil hun mistede bevidstheden. Landsretten (nævningeting) fastsatte straffen til fængsel i 7 år og lagde ved straffastsættelsen særlig vægt på grovheden af volden udøvet i forbindelse med overgrebene, den tidsmæssige udstrækning heraf samt forurettedes unge alder. Højesteret forhøjede straffen til fængsel i 9 år og lagde herved vægt på, at tiltalte, ud over drabsforsøg, havde gjort sig skyldig i et særdeles groft voldtægtsforhold begået over for en ham ubekendt 16-årig pige.

Ved dommene 5, 6 og 7, der medførte fængsel i 2 år og 6 måneder, er der efter min opfattelse sket en skærpelse som forudsat i forarbejderne til lovændringen. Det samme gør sig gældende for så vidt angår dom 8 (fængselsstraf på 3 år), hvor der som en straffskærpelse omstændighed var tale om flere gerningsmænd. Dom 9 (fængselsstraf på 9 år) er atypisk, da der i denne sag også indgik forsøg på drab af forurettede.

6.3.3. Kontaktvoldtægt

Med hensyn til forsøg på kontaktvoldtægt skønnede jeg i redegørelserne udarbejdet før straffskærpelsen, at straffniveauet nogenlunde svarede til niveauet for forsøg på overfaldsvoldtægt, dvs. 6-9 måneders fængsel, dog med mulighed for både mildere og strengere straffe. Ifølge lovændringen i 2002 skulle også disse straffe forhøjes med 1 år.

Der er indkommet fire domme om forsøg på kontaktvoldtægt (dom 10-13). Tre af disse er landsrettsdomme. Straffastsættelsen er på mellem 9 måneder og 1 år og 6 måneders fængsel.

I dom 10 var tiltalte en 71-årig mand og forurettede en 61-årig kvinde. Forurettede havde i en periode vejet sig i undertøj hos tiltalte, og tiltalte havde nogle gange overværet vejningerne. Under forsøget på voldtægt lykkedes det alene tiltalte at få sin hånd ned i forurettedes trusser, inden hun undløb. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 9 måneder delvist betinget, således at tiltalte havde udstået den ubetingede del ved varetægtsfængslingen på 12 dage, ligesom retten fastsatte vilkår om bl.a. udførelse af 120 timers samfundstjeneste. Byretten har ved strafudmålingen lagt vægt på, at tiltalte ikke tidligere var straffet, tiltaltes gode personlige forhold, at parterne var bekendte, og at forurettede i en periode på ca. tre måneder flere gange ugentligt havde stillet sig i undertøj på tiltaltes badevægt. Retten fandt herefter, at forholdet kunne henføres under straffelovens § 82, stk. 1, nr. 2, hvorefter der ved strafudmålin-

gen i formildende retning kan lægges vægt på tiltaltes høje alder. Det er også min opfattelse, at tiltaltes høje alder og omstændighederne forud for voldtægten, samt det forhold, at det seksuelle overgreb var beskedent, begrundet en væsentlig lavere straf. Jeg fandt derfor ikke grundlag for at anke dommen.

I dom 11 og 12, der begge er ankedomme, blev tiltalte idømt fængsel i 1 år og 3 måneder. I dom 11 var forurettede veninde til tiltaltes tidligere kæreste. Voldtægtsforsøget foregik hjemme hos tiltalte, hvor forurettede blev smidt på tiltaltes seng og tildelt flere slag og truet med vold, ligesom tiltalte hev hendes strømper og trusser ned. Det lykkedes forurettede at forhindre tiltalte i at gennemføre sit forehavende, idet hun råbte og bed ham i begge arme. I dom 12 var forurettede en tidligere seksuel partner til tiltalte. Voldtægtsforsøget foregik også i dette tilfælde hjemme hos tiltalte, og forurettede blev fastholdt og trukket rundt i lejligheden i anklerne. Tiltalte havde herunder indført flere fingre i forurettedes skede og endetarm. I dommene er der ikke fuldt ud sket en skærpelse på et år, men der er dog tale om en væsentlig skærpelse i forhold til det tidligere strafniveau.

I dom 13, der er en anke, var forurettede ligeledes en tidligere seksuel partner til tiltalte. Tiltalte havde grebet fat i forurettede, slæbt hende hen til en bæk, lagt sig oven på hende og ført en hånd op i skridtet på hende. Det lykkedes ikke for tiltalte at gennemføre voldtægten, da forurettede gjorde modstand, og personer fra et vindue råbte til tiltalte. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 6 måneder og lagde som en skærpende omstændighed vægt på, at forholdet måtte karakteriseres som en overfaldsvoldtægt. Landsretten stadfæstede dommen. Idet "normalstraffen" forud for lovændringen skønnes at være 6-9 måneders fængsel, er det min opfattelse, at der ved strafudmålingen i dommen er sket en skærpelse i forhold til tidligere domspraksis, der må anses at være i overensstemmelse med intentionerne bag strafskaerpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Vedrørende denne dom bemærkes endvidere, at jeg ikke har anset sagen som omhandlende en overfaldsvoldtægt, men en kontaktvoldtægt, idet det fremgår af oplysningerne i sagen, at tiltalte og forurettede havde haft seksuelt samkvem 3-5 gange, senest omkring 11 måneder forud for gerningstidspunktet.

Fuldbyrdet kontaktvoldtægt foreligger i 11 sager (dom 14-24).

I mine tidligere redegørelser antog jeg, at straffen for fuldbyrdet kontaktvoldtægt før strafskaerpelsen i de fleste tilfælde lå mellem 6 måneders fængsel og 1 år og 6 måneders fængsel. Var der ikke anvendt vold af betydning, eller forelå der ikke andre skærpende omstændigheder, lå straffen i niveauet 6 til 10 måneders fængsel. Også her medførte lovændringen en forhøjelse af straffene med 1 år.

I de indberettede domme, hvoraf tre er byretsdomme, og otte er domme afsagt af landsretten, herunder en enkelt nævningedom, varierer straffen fra fængsel i 1 år til fængsel i 6 år, idet straffene fordeler sig således:

1 års fængsel:	Dom 14 og 15
1 år og 3 måneders fængsel:	Dom 16
1 år og 6 måneders fængsel:	Dom 17 og 18
1 år og 9 måneders fængsel:	Dom 19
2 års fængsel:	Dom 20 og 21
3 års fængsel:	Dom 22
3 år og 9 måneders fængsel:	Dom 23
6 års fængsel:	Dom 24

I dom 14, hvor tiltalte blev dømt for anden kønslig omgængelse begået mod en person af samme køn, havde tiltalte i sit hjem trukket forurettedes bukser ned og suttet på hans lem. Tiltalte nåede ikke langt i sit forehavende, da forurettedes venner hørte forurettede råbe om hjælp og hurtigt kom til undsætning. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år delvist betinget, således at 9 måneder af straffen ikke skulle fuldbyrdes, ligesom retten fastsatte vilkår om sexologisk/psykiatrisk behandling og behandling mod alkoholmisbrug. Under hensyn til at "normalstraffen" for fuldbyrdet kontaktvoldtægt, hvor der ikke har været anvendt vold af betydning, som udgangspunkt bør være mellem 1 år og 6 måneders fængsel og 1 år og 10 måneders fængsel, forekommer dommen at være mild navnlig henset til, at tiltalte i et andet forhold blev dømt for overtrædelse af straffelovens § 218, stk. 2, jf. § 224 og § 225, og at der ikke i dommen er oplyst konkrete formildende omstændigheder. Det kan imidlertid ikke udelukkes, at den milde straf skal ses i lyset af, at tiltalte ret hurtigt blev stoppet af forurettedes venner, og at den udøvede vold udelukkende bestod i, at tiltalte trak forurettede væk fra lejlighedens hoveddør. Dommen blev i øvrigt indsendt til rigsadvokaturen mere end tre måneder efter dommens afsigelse, og det har derfor ikke været muligt at indbringe sagen for landsretten.

I dom 15 havde tiltalte og forurettede under en julefrokost holdt hinanden i hånden og kysset, ligesom tiltalte havde fået lov til at beføle forurettede på brysterne. Senere gennemførte tiltalte analt samleje mod forurettedes vilje. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 6 måneder og lagde ved strafudmålingen bl.a. vægt på tiltaltes unge alder (18 år), den begrænsede tvang, der var udøvet, den forudgående tætte kontakt mellem parterne, og at tiltalte af sig selv hurtigt stoppede sit forehavende. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år under hensyn til bl.a. strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Landsrettens flertal fandt det undtagelsesvist forsvarligt at gøre 6 måneder af straffen betinget og henviste i den forbindelse til tiltaltes alder og hans manglende modenhed. I denne dom har der efter min mening været tale om særlige omstændigheder, der taler for en mildere straf end udgangspunktet efter strafskærpelsen, og sagen var endvidere efter min opfattelse ikke af en sådan generel betydning, at der var grundlag for at søge om tilladelse til at indbringe strafudmålingen for Højesteret.

I dom 16 havde tiltalte og forurettede været kærester i to perioder, senest et år forud for gerningstidspunktet. Tiltalte havde under et besøg hos forurettede taget fat om hendes arme, presset hende hen mod en seng, lagt sig oven på hende og taget bukser og trusser af hende, hvorefter han gennemførte samleje. Byretten lagde ved straffastsættelsen på 10 måneders fængsel vægt på tiltaltes og forurettedes

forudgående kontakt, og på at tiltaltes magtanvendelse ikke havde haft karakter af egentlig voldsudøvelse, ligesom retten lagde vægt på tiltaltes alder (19 år) og hans personlige forhold. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder og lagde herved vægt på karakteren af det begåede forhold, tiltaltes alder, og at tiltalte ikke tidligere var straffet for ligeartet kriminalitet. Der er således ikke i denne dom sket en skærpelse af straffen med fuldt ud 1 år. Ifølge antagelsen om et strafniveau i denne type voldtægtssager på 6-10 måneders fængsel før lovændringen, er skærpelsen af sanktionen dog betydelig.

I dom 18 tiltvang tiltalte på 48 år sig samleje tre gange med forurettede (en 17-årig pige), hvorunder hun blev fastholdt og tildelt flere slag i ansigtet. Byretten lagde ved fastsættelsen af straffen på fængsel i 1 år og 6 måneder i formildende retning vægt på det begrænsede omfang af volden og tvangen og i skærpende retning på den store aldersmæssige forskel på parterne, og at forurettede var meget fuld. Jeg finder dommen for mild henset til, at tiltalte tiltvang sig samleje tre gange, at forurettede kun var 17 år og tiltalte 48 år, og at tiltalte endvidere tildelte forurettede flere slag i ansigtet. Anklagemyndigheden frafaldt dog sin anke til skærpelse i landsretten, da tiltalte udeblev uden lovligt forfald. Det havde efter min opfattelse været rigtigere at påstå tiltaltes bevisanke afvist, men sagen i øvrigt fremmet som en udmålingsanke.

I dom 19 lykkedes det ligeledes tiltalte at gennemføre samleje mere end en gang. Tiltalte fastholdt forurettedes arme, truede med at slå hende ihjel og gennemførte herefter samleje. Da forurettede havde fået tøj på, truede tiltalte igen med at slå hende ihjel og gennemførte endnu et samleje. Forurettede forklarede i retten, at samlivet var ophørt for 2 ½ år siden. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 9 måneder, og lagde på den ene side vægt på, at parterne tidligere havde haft et samlivsforhold, og at deres forhold herefter var fortsat i et samlivslignende forhold, og på den anden side på, at tiltalte havde gjort sig skyldig i to voldtægtsforhold, dog i tidsmæssig forlængelse af hinanden. Ud fra den nære tidsmæssige sammenhæng mellem de to voldtægter og parternes samlivslignende forhold, anser jeg strafskærpelsen for at være slået igennem i sagen.

I dom 21 opsøgte tiltalte en tidligere kæreste på dennes bopæl. Da hun ikke var til stede, truede tiltalte hendes søster, der var alene på bopælen, hvorefter han forsøgte at opnå samleje, hvilket ikke lykkedes, da forurettede havde menstruation. Tiltalte tildelte forurettede lussinger og tvang hende herefter til i stedet at give ham oralsex, mens hendes hoved blev fastholdt, indtil han fik udløsning i munden på hende. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 8 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 2 år navnlig under hensyn til grovheden af voldtægtsforholdet. Den begåede kontaktvoldtægt er efter min opfattelse særdeles grov og grænsende til en overfaldsvoldtægt, men jeg fandt dog ikke fuldt tilstrækkeligt grundlag for at søge sagen indbragt for Højesteret.

I dom 22 tvang tiltalte forurettede til oralsex, idet han bl.a. truede med at likvidere hende, ligesom han udtalte, at hun ikke ville se sin mor igen. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 2 år. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 3 år. Da tiltalte under sagen også blev straffet for menneskehandel efter straffelovens § 262 a i forhold til en anden kvinde og tillige for overtrædelse af straffelovens § 124,

stk. 1, § 244, § 260, nr. 1, § 266 og § 281, nr. 1, samt våbenloven, er det vanskeligt at vurdere straffen for overtrædelse af straffelovens § 224, jf. § 216, stk. 1. Henset til længden af den udmålte fængselsstraf har jeg dog ikke bemærkninger til sagen.

For så vidt angår dom 17 (fængsel i 1 år og 6 måneder), dom 20 (fængsel i 2 år) og dom 23-24 (fængsel i 3 år og 9 måneder og fængsel i 6 år), der alle er landsretsdomme, er der sket en skærpelse af straffene i forhold til praksis forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002, der må anses at være fuldt ud i overensstemmelse med intentionerne bag strafskærpelsen. Disse domme giver mig derfor ikke anledning til bemærkninger.

6.3.4. Parvoldtægt

Straffene i sager om parvoldtægt er i almindelighed under det strafniveau, der anvendes ved andre former for voldtægt, formentlig bl.a. som følge af, at tiltalte og forurettede tidligere har haft et seksuelt forhold til hinanden, og fordi der kan foreligge formildende omstændigheder, herunder at tiltalte er følelsesmæssigt påvirket, f.eks. af jalousi eller af forholdets ophør.

I redegørelserne forud for strafskærpelsen i 2002 forelå kun en dom om forsøg på parvoldtægt. I denne sag (dom 30 i redegørelsen fra januar 2001) blev straffen udmålt til fængsel i 6 måneder betinget med vilkår om samfundstjeneste.

I redegørelsen af januar 2004 om straffene efter lovændringen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 omtalte jeg to domme vedrørende forsøg på parvoldtægt. Straffene i disse sager var udmålt til henholdsvis 1 år og 3 måneders fængsel og 3 års fængsel. Sidstnævnte dom omfattede flere voldtægtsforsøg samt frihedsberøvelse, trusler og vold mv.

I redegørelsen af juni 2005 omtalte jeg ligeledes to domme vedrørende forsøg på parvoldtægt. Landsretten fastsatte i disse straffen til 1 år og 6 måneders fængsel. I begge sager opsøgte tiltalte forurettede på bopælen. I den ene sag, hvor tiltalte ikke anvendte anden vold end fastholdelse, fastsatte landsretten en fællesstraf med en reststraf på 62 dage. I den anden sag, hvor forløbet strakte sig over flere timer, blev forurettede slået flere gange i hovedet. Der skete endvidere domfældelse for flere andre forhold, herunder to forhold vedrørende vold.

Strafudmålingen i disse fire sager gav mig ikke anledning til bemærkninger.

Redegørelsen fra juni 2006 indeholdt tre sager om forsøg på parvoldtægt. Straffene i disse sager var udmålt til henholdsvis 1 års fængsel, 1 år og 8 måneders fængsel og 3 års fængsel.

I den førstnævnte sag, der vedrørte et homoseksuelt overgreb, blev forurettede opsøgt på sin bopæl, hvor tiltalte forsøgte at kysse og fastholde ham, men måtte opgive på grund af forurettedes modstand. Jeg bemærkede i den forbindelse, at straffen på 1 års fængsel kunne forekomme mild og ikke nærmere

var begrundet i dommens præmisser, men at det dog fremgik af sagen, at parterne havde haft et meget turbulent forhold, og at sagen desuden var atypisk, fordi begge parter var mænd. I den anden sag havde tiltalte en reststraf på 32 dage, mens der i tredje sag var tale om tre voldtægtsforsøg.

Jeg anførte på den baggrund, at det var min opfattelse, at den ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 tilsigtede strafskærpelse var slået igennem i de indberettede sager vedrørende forsøg på parvoldtægt.

Der er ikke i den seneste periode for indberetning indkommet sager vedrørende forsøg på parvoldtægt.

I redegørelserne forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 antog jeg, at "normalstraffen" i sager om fuldbyrdet parvoldtægt lå i niveauet 6-8 måneders fængsel, men der var i det undersøgte materiale også flere eksempler på højere straffe i sager, hvor der forelå skærpende omstændigheder.

Der er indberettet tre sager om fuldbyrdet parvoldtægt, der alle er ankedomme (dom 25-27).

Straffene varierer fra 1 års fængsel til 2 år og 9 måneders fængsel.

I dom 25 havde tiltalte samme aften, som han begik voldtægten, tildelt forurettede to lussinger samt et spark i ryggen. Endvidere blev forurettede umiddelbart forud for voldtægten slået ved anklerne over en flisebelagt terrasse. Tiltalte gennemførte voldtægten ved at fastholde forurettede. Byretten lagde ved strafudmålingen på 1 års fængsel vægt på, at voldtægten foregik i et parforhold, og at der i forbindelse med voldtægten kun blev udøvet en relativt beskeden vold i form af fastholdelse. I skærpende retning lagde byretten vægt på, at tiltalte forud for voldtægten ved flere lejligheder begik vold. Landsretten stadfæstede dommen. Jeg finder straffen mild navnlig henset til den udøvede volds samlede omfang. På den anden side må der dog siges at være sket en skærpelse i forhold til den tidligere antagelse om normalstraffen.

I dom 26 blev forurettede voldtaget to gange i nær tidsmæssig sammenhæng. Tiltalte lagde sig i begge tilfælde oven på forurettede og fastholdt hende, ligesom han i forbindelse med den første voldtægt tog kvælertag på forurettede. Byretten fastsatte straffen til fængsel i 1 år og 3 måneder. Landsretten stadfæstede straffen og lagde ved straffastsættelsen vægt på, at tiltalte og forurettede tidligere havde været gift og havde to drenge sammen, og at tiltalte og forurettede stadig havde kontakt med hinanden, hvorunder tiltalte af og til overnattede i forurettedes lejlighed. Landsretten lagde på den anden side også vægt på, at tiltalte to gange gennemførte samleje med forurettede mod hendes vilje. Selv om de to voldsforhold er begået i en nær tidsmæssig sammenhæng, finder jeg, at den udmålte fængselsstraf på 1 år og 3 måneder er i underkanten henset til, at en enkelt fuldbyrdet parvoldtægt forud for strafskærpelsen i 2002 lå i niveauet 6-8 måneder.

I dom 27 havde tiltalte i tre tilfælde begået voldtægt mod den samme forurettede, dog med en vis tidsmæssig adskillelse. Ved det første forhold blev forurettede tildelt et knytnæveslag, så hun faldt om

på gulvet. Efter at have gennemført samleje førte tiltalte en agurk frem og tilbage i forurettedes skede. Ved det andet forhold blev forurettede fastholdt, mens hun lå og ammede parrets 1½ måned gamle barn, hvorefter tiltalte gennemførte samleje til sædafgang. Ved det tredje forhold tiltvang tiltalte sig samleje og analt samleje. Ved straffastsættelsen på 2 år og 9 måneder lagde byretten navnlig vægt på karakteren af de tre voldtægtsforhold, herunder at de var begået i et parforhold, som på det nærmeste blev påtvunget forurettede af tiltalte. I formildende retning blev det tillagt vægt, at tiltalte ved en tidligere dom allerede var blevet dømt for en del af den vold, der fandt sted i forbindelse med den første voldtægt. Landsretten stadfæstede dommen. Det er min opfattelse, at der i denne sag er sket en skærpelse som forudsat i forarbejderne til lovændringen.

6.3.5. Sager med flere gerningsmænd

Kun én af de nu indberettede domme vedrører voldtægt begået af flere gerningsmænd.

I denne dom (dom 8), som er en ankedom, havde T1, T2 og T2 uvarslet grebet en kvinde, som var på vej hjem efter en bytur, bagfra, holdt hende for mund, næse og øjne og slæbt hende ind i et buskads. To af de tiltalte gennemførte herefter på skift samleje med forurettede, mens de andre fastholdt hende på jorden. Byretten fastsatte straffen for samtlige tiltalte til fængsel i 2 år og 6 måneder. Landsretten forhøjede straffen til fængsel i 3 år og lagde i skærpene retning vægt på, at forurettede blev grebet bagfra af flere gerningsmænd og holdt for øjnene, således at hun ikke kunne se gerningsmændene, samt at hun blev ført ind i et afsides beliggende buskads, hvor hendes bukser og trusser blev taget af, og at hun blev fastholdt liggende, mens to ud af mindst tre gerningsmænd fuldbyrdede gruppevoldtægten.

Højesteret har indenfor de seneste år i to sager taget stilling til sanktionsniveauet i voldtægtssager med flere gerningsmænd.

I den ene sag, U 2005.753H, ligger gerningstidspunktet forud for strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002. Sagen vedrørte en voldtægt begået af fem gerningsmænd i forbindelse med en julefrokost. Forurettede, der tilfældigt kom forbi, blev inviteret indenfor. Efter at have deltaget i sammenkomsten i kort tid, blev forurettede ført ud i en baggård, hvor de tiltalte over ca. 1 ½ time tiltvang sig samleje og anden kønslig omgængelse. Højesteret stadfæstede landsrettens dom på 2 års fængsel til alle de tiltalte.

I U 2004.2371H, hvor gerningstidspunktet ligger efter strafskærpelsen, blev forurettede kørt til et afsides sted, og mens hun blev fastholdt, tiltvang fire gerningsmænd sig over et længere tidsrum samleje og anden kønslig omgængelse med hende. To af gerningsmændene bosiddende i udlandet fik deres sager særskilt behandlet. De øvrige to blev i byretten idømt henholdsvis 1 år og 9 måneders fængsel og 2 år og 3 måneders fængsel. Landsretten forhøjede straffene til 3 års fængsel under henvisning til strafskærpelsen ved lov nr. 380 af 6. juni 2002 og til, at alle gerningsmændene havde handlet i for- ening, hvilket ifølge bemærkningerne til lovforslaget skulle medføre en yderligere skærpelse af straf-

fen. En af de tiltalte ankede med Procesbevillingsnævnets tilladelse til Højesteret. Højesteret stadfæstede landsrettens dom. Dissens af to dommere for at fastsætte straffen til 3 år og 6 måneders fængsel.

Af disse domme kan udledes, at udgangspunktet for straffastsættelsen efter lovændringen i 2002 i sager vedrørende fuldbyrdet voldtægt begået over et vist tidsrum af flere gerningsmænd er 3 års fængsel.

Jeg har på den baggrund ikke bemærkninger til straffen på 3 års fængsel i dom 8.

7. Samlet vurdering og konklusion

Som det fremgår af gennemgangen af de konkrete sager i afsnit 6 ovenfor, viser strafudmålingen i de i alt 27 domme, der indgår i undersøgelsen, at domstolene i langt de fleste af sagerne har fastsat forhøjede straffe i overensstemmelse med tilkendegivelserne i forarbejderne til lovændringen i 2002.

I hovedparten af dommene er der således fastsat straffe, der ligger omkring et år over det niveau, der var gældende forud for lovændringen.

I det omfang, der ikke er sket en skærpelse af straffen med fuldt ud et år, er der dog i de fleste sager sket en væsentlig forhøjelse af straffen, ligesom det i dommernes præmisser er anført, at der foreligger formildende omstændigheder, der har begrundet fastsættelse af en lavere straf. Der er således f.eks. taget hensyn til, at gerningsmanden ikke er nået langt i sit forehavende, og at der ikke er anvendt vold af betydning, ligesom parternes indbyrdes forhold er tillagt betydning. Tiltaltes personlige forhold, herunder både ung og høj alder samt manglende modenhed, er også tillagt vægt i flere sager.

En sådan graduering af strafudmålingen er i overensstemmelse med forarbejderne, hvorefter straffastsættelsen fortsat beror på domstolens konkrete vurdering i de enkelte tilfælde af samtlige sagens omstændigheder, og hvorefter de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Der foreligger dog også i undersøgelsen enkelte domme, hvor straffen efter min opfattelse burde have været højere, selv om der må antages at være sket en vis skærpelse i forhold til tidligere praksis. Det drejer sig bl.a. om dom 18 (fuldbyrdet kontaktvoldtægt, tre overgreb, fængsel i 1 og 6 måneder) og dom 21 (fuldbyrdet kontaktvoldtægt, grænsende til en overfaldsvoldtægt, fængsel i 2 år). Endvidere kan nævnes dom 4 (overfaldsvoldtægt, fængsel i 2 år), hvor der dog er meddelt Rigsadvokaten tredjeinstansbevilling, og hvor rigsadvokaturen i Højesteret vil påstå skærpelse af straffen.

På trods af disse enkelte sager er det fortsat min opfattelse, at det samlede billede af domspraksis viser, at strafskærpelsen er gennemført i praksis.

Jeg finder det dog hensigtsmæssigt i en ny periode at følge strafudmålingen i voldtægtssager.

